Тема. Означення, додаток і обставини як другорядні члени речення (повторення) Мета:

- •узагальнити й систематизувати знання з розділу «Другорядні члени речення»;
- •сформувати цілісну систему особистих знань з теми;
- •*розвивати* творчі вміння самостійно розв'язувати нові пізнавальні завдання

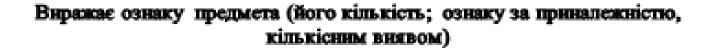

У Шевченкові я бачу і відчуваю відчуваю всю красу людської душі, це справжній співець свого народу. К. Станіславський

Додаток	Означення	Обставина
означає предмет	вказує на ознаку предмета	вказує на ознаку дії (місце, час, причину, мету, спосіб)
	Питання	
кого? чого? кому? чому? кого? що? ким? чим? на (у) кому? на (у) чому?	який? чий? котрий?	де? куди? звідки? коли? чому? як? з якою метою?
	Підкреслення	DESCRIPTION OF THE PERSON
(пунктирна лінія)	(хвиляста лінія)	(риска-крапка)
	Приклади	automica aprilipator Tue
Я милуюся (чим?) каштанами (під чим?) під травневим дощем.	Місто (яке?) Чернігів розташоване (на якому?) на правому березі Десни.	Школярі (коли?) навесні поїхали (ку- ди?) на екскурсію (куди?) до Умані.

Відповідає на запитання який? які? яка? яке? чий? чия? чиї? скількох? котрий? Означення

Виражається прикметником, дієприкметником, іменником або займенником у непрямому відмінку, інфінітивом

Пов'язується з підметом, присудком або іншим другорядним членом речення (додатком і обставниюю)

Спробуйте розповісти про красу Дніпра, вживаючи речення, що складаються лише з головних членів. Який висновок можна зробити про роль другорядних членів речення?

Прочитати речення. Виписати з них словосполучення, до складу яких входять означення. Вказати вид означення за способом вираження (узгоджене чи неузгоджене). Визначити спосіб їх морфологічного вираження.

❖ Реве та стогне Дніпр широкий

Сердитий вітер завива, Додолу верби гне високі, Горами хвилю підійма. («Причинна»)

❖ Умивай же біле личко
Дрібними сльозами,
Бо вернулись москалики
Іншими шляхами.
(«Катерина»)

❖ І цвіт королевий
Схилив свою головоньку
Червоно-рожеву
До білого пониклого
Личенька Лілеї.
(«Лілея»)

...ПринеслаВоди погожої з криниці,I молоко, і сир козлиціЇм на вечерю подала.(«Марія»)

• Творче моделювання

Змоделювати речення, вставляючи потрібні за змістом речення з довідки. Виділити означення, визначити їх вид.

I досі сниться : під горою, Між вербами та над водою,

... хаточка. Сидить

Неначе й досі ... дід

Коло хатиночки і бавить

... Ta ...

... внуча.

(«І досі сниться...»)

❖ Довідка: біленька, сивий, хорошеє, кучеряве, своє, маленькеє.

Означає предмет, на який спрямована дія (процес чи стан) або відповідно до якого ця дія (процес чи стан) відбувається

Відповідає на запитання непрямих відмінків Додаток

Виражається іменником, займенником або іншими частинами мови, ужитими в ролі іменника

Пов'язується з підметом, присудком або іншим другорядним членом речення (додатком і означенням) •Дослідження-зіставлення
Виразно прочитати уривки з творів
Т. Шевченка. Дослідити, які виділені слова виступають обставинами, а які додатками.

•Свій вибір умотивувати.

Ледве встала,поклонилась, Вийшла мовчки з хати... Пішла <u>в садок</u> у вишневий, Богу помолилась... («Катерина»)

... Я умерлаЗимою <u>під тином</u>,А весною процвіла яЦвітом <u>при долині</u>...(«Лілея»)

Породила мене мати <u>В</u> високих<u>палатах</u>
Та й понесла <u>серед ночі</u> <u>У Дніпрі</u>скупати. («Русалка»)

<u>Із-за Дністра</u> пішли цигане <u>І на Волинь</u>, і<u>на Украйну.</u> («Відьма»)

<u>В неволі</u> тяжко,хоча й волі, Сказать по правді,не було. Та все-таки якось жилось, Хоть на чужому, та <u>на полі</u>. («В неволі тяжко»)

На ниву в жито уночі, На полі, на роздоллі, Злітались поволі Сичі Пожартувать, Поміркувати... («Сичі»)

ЗАВДАННЯ – ГІПОТЕЗА

Доведіть або спростуйте тезу: "Слово другорядний означає: не основний, менш важливий. Отже, другорядні члени речення менш важливі для вираження думок"

Домашне завдання

- Опрацювати теоретичний матеріал.
- •Написати твір-мініатюру «Кобзар і сучасність», використовуючи другорядні члени речення.
- •Сфотографувати письмову роботу та надіслати мені на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN або на електронну адресу <u>altinbaeva_1_m@school55.pp.ua</u>

